

PAGINA CULTURAL

L'ESGLÉSIA DE SANTA EULALIA DE RONSANA

Com a feligrès de Santa Eulàlia i amant de la història local, malauradament no sempre prou coneguda, per entre els cercles juvenívols pels que em moc i en els quals transcorren bona part de les meves hores lliures, he optat per a recollir i ajuntar tot el que recordo, que m'han explicat, i més o menys afirmat i confirmat posteriorment, relatiu a la nostra parròquia. Intentaré fer una breu síntesi de l'estat de l'església en aquests darrers anys. No, no pretenc pas fer-ne un estudi erudit (ni tan sols sé si mitjanament passable), ja que això fuig de les meves possibilitats, i tantmateix és tasca de persones més autoritzades que jo en aquesta matèria. Tant de bo, no obstant, que aquest meu intent de donar a conèixer quelcom de la nostra història local, fos l'esperó, que mogués a algun bon coneixedor no sols de la història parroquial, sinó també municipal, i vengués fer-nos sabedors dels seus coneixements.

Doncs bé, es diu de la nostra església que fou construïda pels besavis dels Srs. Puigdomènec, si bé tingué d'ésser ben aviat engrandida (tal com ara la coneixem), ja que es féu insuficient.

L'actual plaça de l'església, era en aquell temps un bosquet, i si deduïm per la trobada d'una tomba, en fer obres a la rectoria, devia haver-hi en aquell lloc un cementiri.

El cementiri vell degué ésser construït força temps més tard. Estava situat on ara és el carrer de l'església; aquest cementiri va desaparèixer l'any 1956. Alguns capellans, seguint pretèrits costums, foren enterrats dintre l'església com ho proven les làpides avui dia amagades pels mosaics. El campanar és fet en diferents èpoques. El rellotge fou col·locat fa uns 35 anys.

Una vegada fou construïda la planta actual, i en el pas dels anys, s'anà emplenant d'altars i retaules, més o menys artístics i valuosos, segons les possibilitats econòmiques i criteris d'aquells anys, alguns dels quals, particularment en matèria d'ornamentació, ens fan avui dia esgarrijar als catòlics postconciliars. I així arribà fins l'any 1936.

D'ençà d'aquesta data, els testimonis ja són més concrets i fidedignes, la qual cosa em permet esmentar, encara que breument, com era l'església en aquell any 1936.

Al darrera de l'Altar Major, més aviat valuós, omplia el presbiteri, d'una banda a l'altra de paret un artístic retaule barroc, que pel dir de molta gent era de gran valor. Al bell mig i dins d'una capelleta, hi havia la imatge de la patrona, i a la seva dreta i esquerra St. Pere i St. Pau, respectivament. Al seu damunt una altra capelleta amb la imatge de St. Francesc. Les capelletes de St. Pere i de St. Pau, es sostenien per uns pilars que sobresortien del retaule, amb un sistema molt aconseguit. L'altura de les imatges era igual a la de l'actual patrona.

En l'altar del Roser, la imatge del qual és la mateixa actual (fou salvada de la cremada pel Sr. Elies Valls) hi havia unes pintures representatives dels goigs de la Mare de Déu.

L'altar del Sagrat Cor, Capella Fonda o del Santíssim, que era on s'anava a combregar habitualment, es trobava tancat amb una reixa, com en tants altres llocs d'aquesta contrada.

Al davant de la porteta d'anar a la sagristia (on hi ha actualment el confessionari de dalt) hi havia un altar dedicat a la Mare de Déu dels Dolors, amb una imatge de la Verge molt venerada, vestida amb roba com era costum en aquells temps, igual com la imatge de la Puríssima, l'altar de la qual es trobava on hi ha el confessionari d'abaix, i d'ací estant es pujava a la trona situada al bell mig de l'església. Enfront de l'esmentat confessionari hi havia una talla del Sant Crist molt valuosa. A la vora de la porta d'anar al cor hi havia, com fins l'any 1952, la pica baptismal.

Els altars de Sant Antoni i de Sant Sebastià, eren al mateix lloc actual. On hi ha l'altar de la Puríssima, hi havien Sant Joan i Sant Isidre, i en el de Sant Cristòfol, el de la Mare de Déu de la Candelera o de la Purificació.

A tots els altars hi havia llurs cadires amb reclinatoris.

Les estacions del Via-Crucis estaven representades gràficament dins uns marcs amb vidres. Hi havia tres confessionaris: pel Sr. Rector, Sr. Vicari i per algun capellà foraster. El campanar tenia quatre campanes, una de les quals era la més grossa del Vallès, i quan tocava el seu so arribava a Barcelona.

I així arribà la crema de l'any 36 i romagué fins el 39, que d'en mica en mica es tornà a omplir segons les possibilitats del poble.

En temps de Mn. Manuel (e. p. d.) es reconstruí l'Altar Major, gràcies al donatiu generós d'un Sr. Comandant retirat, amic de Cal Sastre i Can Naps. Amb l'ajut del poble es comprà la imatge de la patrona.

La Sra. vídua de Fradera, restaurà l'altar de la Verge del Roser.

L'any 1942 es construï l'escala del defora de l'església, i el 1952 estrenà el nou baptisteri la avui noia, Maria Grau.

Les imatges del Via-Crucis foren regalades pel Sr. Josep Barbosa (e. p. d.). Les altres foren adquirides per aportació popular, igual que els corresponents ornaments.

El 1954, es reconstruí el retaule i es restaurà la imatge de la patrona, ja que tenia la cara massa rodona. L'església fou pintada i decorada pel Sr. A. M. Lairisa. El Sr. Tarragona féu donació de les reixes del presbiteri, que es van substituir en fer el nou presbiteri.

Es substituïren les cadires per bancs, i el Sr. Rouse aportà dos magnífics llums. Els estiuejants van regalar un silló per al presbiteri.

En temps de Mn. Francesc, s'incorporaren novament al campanar les campanes que donaren el poble, l'una; l'altra, els estiuejants; una, la família Brustenga, i l'altra, la família Rouse, i es restaurà el campanar.

Es col·locà la vidriera a la part alta de la façana, blanca a l'exterior, i amb colors representant els quatre evangelistes a l'interior.

Es restaurà la capella del Santíssim amb subscripció popular del poble; s'adquiriren els bancs i la imatge del Sagrat Cor; el Sr. Tarragona féu donació de l'altar, i el Sr. Gràcies del sagrari.

Entre altres coses, es col·locà novament una creu de pedra a la façana que el 36 s'havia arrencat i guardà curosament el Sr. Elies Valls. A l'interior, es col·locaren llums, la imatge de Sant Cristòfol, regal del Sr. Pere Martí, i es substituïren els altars fets d'obra. Es col·locaren banquetes per als escolans i altres coses més.

I així arribem al temps de Mn. Tomàs, el qual ha executat les reformes en el presbiteri, segons les criteris sorgits del Concili Vaticà II; també s'ha col·locat una magnífica il·luminació a l'Altar Major, obsequi de la casa Emte, S. L.

Heus aquí, doncs, la petita recopilació de fets que he pogut recollir, bé personalment o per referències de persones de més edat i que, amb molt de goig, m'agradaria de veure augmentats per notes més concretes i extenses, com ja he dit abans, per persones que en tinguin coneixements més amplis.

JOSEP DEUPI